Ն° 526 — 1879 ԱՊՐԻԼ 5 ԲԷՆՇԷՄՊԻՀ — ԻՐԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ
Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՄԷՏԻՆ

Միր սէնէլիք . . . 140 ղ.
Ալթը այլըգ . . . 75 »
Ինչ այլըգ . . . 40 »

Վիլայաթա եախօտ Օսմանը եա էֆրէնտ բօսթաբը իլէ իրսալ օլունաճաղլար իչին.

Միր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Ալթը այլըգ . . . 110 »
Ինչ այլըգ . . . 60 »
Բօսթա իւճրէթի տախիլ տիր.

Պադրը 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԵՐԻ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻԴԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱԻՐԻՅԻՆ ՁԱՄԻՆ ԵՒՎԱՄԻՆ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐ
Պէյէր սաթիրը իչիւն
1 վէ 2 ֆինճի սահիֆէլէրէ 5 ղ.
3 իւնճիւ սահիֆէյէ 4 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ 2 »

ԻԹԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սայրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթլարն պէյէր սրրատը
2 վէ 3 ֆինճի սահիֆէլէրէ 6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ 4 »
Զիյատէ մրուտէթ իչին իլանաթա այրը բահալանըգ օլուր.

Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնտէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան եվրաղ, իատէ օլունմայաճագ.

Պադրը 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոքաղը քէօշէսինտէ Նումէրօ 8 մէ տիր։ — Ղազէթանըն ումուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆիֆէյի մէքէաթիպլին տախի անընն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 5 ԱՊՐԻԼ

ՀԱԼԸ ՀԱՁԸՐ

Շարգի Ռումէլի երինէ բոլիթիգա ալէմինի մէշղուլ իթմէքտէ տիր. պիր Թարաֆտան Բէթէրսպուրկ գապինէթօսու Էվրօբա տէվլէթլէրինէ պիր նօթա կէօնտէրէրէք. Շարգ մէսէլէսինին էլան հալ օլունմայան ճիհէթլէրինին պիր սաաթ էվվէլ հալ վէ թէսվիյէ օլունմասընը իսթար վէ թէքլիֆ իտիյօր, պիր Թարաֆտան սա Բէթէրսպուրկտա իճթիմա իտէն մէճլիսը վիւքէլա Շարգի Ռումէլինէ Օսմանը ասքէրինին տուխուլինէ մուվաֆգաթ իթմէմէյէ դարար վէրմիշ տիր։

Պու իքի ֆիքրտէնտէ անլաշըլըյօր քի Ռուսիա տէվլէթի Շարգ մէսէլէսինին պիր սաաթ էվվէլ պիթմէսինի արզու իտիյօր իսէ տէ, Պէրլին մուահէտէսի մուճիպինճէ խիթամ պուլմասընա բաղի օլմայըգ, քէնտի մէնաֆիինէ կէօրէ հալ իթմէք իսթէօր։

Պու աճէլէնին էշպապընտան պիրի տէ Ռուս ասքէրինին Պուլկարիսթան վէ Շարգի Ռումէլինէտէն չէգմասը միւտաթէթինին եագլաշմասը տըր. Բէթէրսպուրկտան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ Ռուս ասքէրինին մայիսին իպթիտասընտա Ռումէլինտէն չէգմայա պաշլայարագ պիր այ զարֆընտա պու էյալէթի թախլիյէ իթմիշ օլաճագլարընը խապէր վէրիյօր. պինայէն ալէյհ Ռուսիա պու էյալէթի թախլիյէ իթմէզտէն էվվէլ պունա միթաալիք օլան մէսէլէլերէ խիթամ վէրմէք իսթէյօր. չունքի ասքէրի չէգտրգտան սօղրա, պէլքի խթէտիյինի իլթիզամ իտիպ եաբաբը. մայա միւգթէտիր օլամազ տէյի գօրգուեօր։

Բարիստէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ Շարգի Ռումէլինատէն պիր Պուլկար մէպուսան հէյէթինին օրայա կիթտիյինի վէ Օսմանը ասքէրի կիրմէտիյի հալտէ պու էյալէթատէ ասայիշին մուհաֆզա օլունաճաղընը վատ իթտիքէրինի խապէր վէրիյօր. Պուլկարլարըն պու թալէպ վէ վատլէրի Բէթէրսպուրկ մէճլիսինին գարարընը թաստիգ իտիյօր, վէ եախօտ պու տա օ գարարըն միւգթէզասընտան տըր։

Տիկէր տէվլէթլէրին, պու Պուլկար մէպուսան հէյեթինէ նէ ճէվապ վէրէճէքլէրի մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի Շարգըն ասայիշինի թէմին իտէն Պէրլին մուահէտէսինէ մուղայիր օլան պէօյէ մաթլուպաթա գուլաղ ասմայաճաղընը պէեան իլէ թալէպլարընը ըետտ իթմիշ տիր։

Բէթէրսպուրկ գապինէթօսու Շարգի Ռումէլի մէսէլէսինի թէզքէքիւր իչիւն Բէթէրսպուրկտա պիր գօնֆէրանս ագա օլունմասընը պիր նօթա իլէ Էվրոբա տէվլէթլէրինէ թէբլիֆ իթմիշ իսէ տէ պունար միւխթէլիֆ ասկէր տուրտուրմագ նիյէթինտէն պիւսպիւթիւն վաղ կէչիմէտիյինի պէյան իտէրէք ըետտ իլէ ճէվապ վէրմիշլէր տիր. հէր հալտէ Ռուս ասկէրինին եագընտա պու էյալէթատէն չըգմասը վէ Աէգէօ վօկօրիսի բաշանընը պու էյալէթ վալիյինէ թաեին օլունմասը իչին սուլհէն թէսվիյէսինէ պիրազ իւմիտ վէրիյօր։ Աէգէօ բաշա ան ասըլ Պուլկար օրուպ չիմտի տէ Ռուսիանընն թէնսիպ վէ իլթիզամը իւղերինէ թաեին օլունույօր իսէ տէ քէնտիսի տէվլէթը Օսմանիյէնին վէզարէթ ռիւթպէսինի իհրաղ իթմիշ պիր մէմուրը պուլունտուղունտան վէ օլտուգճա Ռումիլիյէսի աբզիշ օլտուղունտան, Շարգի Ռումէլինին Պուլկար վէ Օսմանը վէ Ռումէլիսինի մէմնուն իթմէյէ վէ տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ռուսիա արասընտա պու էյալէթէ միւթաալիդ պիր մէսէլէ չըգարմամայա մուվաֆֆագ օլմասը մէմուլ տուր։

* *

Մըսրը մէսէլէսի հագգընտա մուգատտէմճէ պիր թէլէկրաֆնամէ ալընմըշտը քի Սուլթանընն Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրայա պիր թէլէկրաֆ չէքմէսինի վէ Խարտվին աղալ իլէ բրէնս Հալիմ բաշանընն պիր Օսմանը գըրիսըսյա Ինկլենտերիեէ կէօնտէրիլմէ Խարտվինէ թային օլունմասընը թէքլիֆ իթմէսինի խապէր վէրիյօր իսէ։ Պու թէլէկրաֆը վէրէն Բէօթէր գումբանեասընն պուրասաբի վէքիլի մուախխարէն պու խապէրի թասդիգ իտէրէք պու թէքլիֆի իսէն Սուլթան հազրէթլէրի օլմայուպ Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրանընն տէվլէթը Օսմանիյէեէ պէօյէ պիր թէքլիֆ իթտիքլէրինի պէեան իթմիշ իսէ պունուն իլէ պէրապէր Թոյդ զաղէթասը պու խապէրին էվվէլքի սուրէթինի իլթիզամ իտէյօր. պու իքի սուրէթին հանկըսը սահիհ օլտուղու հալա անլաշըլամամըշ տըր։

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Բահաս միւթէսարրըֆլըղը Գօզան միւթէսարրըֆը սապրդ Բէմալի էֆէնտիյէ,

Գօզան միւթէսարրըֆլըղը Բահաս միւթէսարրըֆը սապրդ Բէշաա պէյէ,

Խարիճիյէ քիթապէթի մահէթինտէ թէպապայի էճնէպիյէեէ միւթէալիդ օլան իճրաաթ իլէ թահգիգը թապիյէթ միւտիրլիյինէ մէմուր օլան Սթավրաքի է. ֆէնտիյէ ռիւթպէյի սանիյէ պընը. ֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

Զաթը շահանէ թարաֆընտան ինկիլթէրրա վէլիի ահաբ բրէնս տը Կալա իրսալ ու իհտա օլունմադ իւզրէ պիր չիֆթ արապ ամ. լարը ինթիխապ օլունմուշ տուր։

—Շվէյտ վէ Նորվէկիա տէվլէթլէրինին Իթալիա տէվլէթինին Շարգտա վէ մէմլէքէթլէրինտէ պուլունան պաղը մէմուրին վէ պանդէր վէ կաղէթաճըլարընա Օսմանիյէ վէ Մէճիտիյէ նիշանլարընն միւխթէլիֆ ռիւթպէլէրինտէն իհսան պույրուլտուղու կիպի խախամ պաղը գայմադամը Լէվի էֆ.յէ պիրինճի ռիւթպէտէն մէճիտիյէ նիշանը իթա օլունմուշ տուր։

—Տիւնքի կիւն թալաթ բաշա Սթամպօլա վասլ օլարագ, Պապը Ալիյէ կէթմիշ վէ պիր սաաթ գատար սատրազամ վէ խարիճիյէ նազրը բաշա հազարաթըյլա միւլագաթ իթտիքտէն սօղրա, մապէյնէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

—Ֆէվգէլատէ օլարագ տիւն մէճլիսի վիւքէլա թէճէմմիւ իթմիշ վէ մէճլիստէն սոնրա տախիլիյէ նազրը օտասընտա պաղը զէվաթտան միւրեքքէպ պիր գօմիսիօն ագա օլունմուշ տուր։

—Ինչաաթ վէ թանզիմաթը պէլէտիյէեէ սարֆի օլունմագ իւզրէ շէհր էմանէթինին պիր իսթիգրազ ագա իտէճէկի սեօյլէնիյօր։

—Գայմէնին լավը իչիւն զաթը Շահանէ թարաֆընտան իհսան պույրուլան սիմ թագըմլարտան իւք տէֆա օլմագ իւզրէ տիւնքի կիւն զարպհանէեէ իլի արապա կիւմիւշ կէօնտէրիլէրէք. գօմիսիօնը մախսուսը հուզուրունա թարթըլըպ թէսլիմ օլունմուշ տուր։

—Խարիճիեէ միւսթէշարը Լօսատ պէյ էֆէնին եարընն Սթանպօլա վիրուաի միւնթազրը տըր։

—Սթամպօլ կաղէթասը Ռուսիա իմբէրաթորը ալէյհինտէ չէտիճէ պիր լիսան գոսլանմըշ օլտուղունտան տէօրթ այ միւտտէթլէ թաթիլ օլունմուշ տուր։

—Պաղը Ինգլիզագթ իճրասը հիճրէտ իզմիր վէ Շամ թարաֆլարընա կէնդմիշ օլան իթթիհատ բօսթասը միւտիւրի Մ. Սգուտամոր էվվէլքի կիւն Սթամպօլա ավտէթ իթմիշ տիր։

—Պիլ ճիւմէ մէմուրինին մարտմաաշը պու կիւն եարընն վէրիլէճէյի սեօյլէնմէքտէ տիր։

—Էտիրնէտէն խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ Բաղդալա եօրմուսունտա ասքէրի Օսմանիէ թարաֆընտան թօրբար էնտախթ օլունարագ սելամլանըպ թէպրիք օլունտուղու կիպի, իւք կիւնիւ տախի պիւթիւն կիւն ասքէր մուզիգասը թէրէննիմագ օլմուշ տուր։

—Կէչէն ագշամ զաթը Շահանէ թարաֆընտան Ռուսիա սէֆիրի բրէնս Լոբանօֆա վերիլէն զիյաֆէթտէ վիւքէլա ֆիխամլա պէրապէր բրէնս Հալիմ բաշա վէ ճէպելը Լիպանան վալիսի Ռիւշթէմ բաշա վէ Մ. Լէոնիտաս Պալթաճի տախի հազրը պուլունմուշլար տըր։

—Զէյթուն մէսէլէսինտէն սօլայը ազալ իսիլմիշ օլան Հալէպ վալիսի սապրդ Ռեամիլ բաշա հազրէթլէրին իւքի այըգ մաաշընը թէրք իթտիյի կիպի, իրմիր մէմուրինի տախի իւքի կիւն զարֆընտա ալթը եիւզ պին ղրշ. իթա իթմիշլեր տիր։

Եունան մէսէլէսի

Ցար գէ- Պօսֆորուն պէեանընա կէօրէ, մապէյնտէ պիր Դիպրինի միւթէագիպէն ագա իտիլէն պէօյիւք մէճլիսլերտէ, Եունան մէսէլէսինճէ վերիլէն գարարը գաթի շու օլմուշ տուր քի, հիքիմէթը սէնիեէ Պէրլին ահանամէսինի իմզա իտէն տիւելը մուազամանըն գարարընը թէմամըյլա վէ հիչ պիր շէյ եքսիլթմէքսիզին գապուլ իտէճէք տիր։ Պու հալտէ մէսէլէի մէգքիւրեէ պունտան պէօյէ հալ օլունմուշ նազարը յալա պագըլապիլիր։

—

Կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ սաաթ 5 բատտէլէրինտէ, իքի բիւր սիլահ խըրվաթ Պէյօղլունտա Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսի իթթիսալինտէ վագը մէքթէպին դարուսու դարալը օլտուղու հալտէ, քիլիսէնին աչըգ օյան սօղագ գարուսունտան իչէրի կիրիպ տօղրու էնֆիյէճեան Հ. Գրիգոր էֆէնին օտասընա չըգարագ, պիր թագըմ թէհտիտամիզ լիսան իսթիմալի իլէ 200 լիրա թալէպ իթմիշլեր տիր։

Էնֆիյէճեան էֆ. հէր նէ գատար շաշըրմըշ վէ նէ եարաճաղընը պիրմէմիշ իսէ տէ, ելինէ ճէսարէթի էլտէն պրագմայարագ, պունարը չէտիտ պիր լիսան իլէ գօվմուշ, վէ պաղըրմայա պաշլամըշ օլուպ մէրգուման տախի օրթալըղընն թէնհալըղընտան իսթիֆատ իտէրէք, ֆիրարէ մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր։

Պունուն իւզերինէ պիր իքի կիւն միւրուր իսինճէ էնֆիյէճեան էֆէյէ պիր գաչիմսըզ մէքթուպ վարիա օլարագ, պունարընն մաալի ագչէ թալէպ օլունուպ, վերմէսիկի հալտէ էօմրիւնէ սույի գատտ օլունաճաղը իսթարընտան իպարէթ պուլունուղու մէէթէսիպ իշիտիրմիշ օլմաղլա, պու պապտէ Պէյօղլու զապըթասընընն միւթէսարրըֆլարը տերատէթ իթմէք իւզրէ իճրայի թէճէսիսաաթ իթմէսինտէ շիւպհէմիզ եօգ տուր։

ԹԱՍՀԻՀ

Միլլէթիմիզ Ազթիհասունիաթ գըսմընտան կէրէք մէպուս օլան վէ կէրէք մէպուս օլմայան պաղը զաթլարընն, Օրմանեան Հ. Մաղաքիա վարդապետ պիրլիքտէ օլարագ, իֆայը թէպրիք իչիւն Ներսէս սրբազան հազրէթլէրինէ կիթթիքլէրինի զիքր իյէտիկիմիզ էսնատէ, սէհվէն հէյէթը մէպուսէ վէ Օրմանեան Հ. Մաղաքիա վարդապետին թահթը ռիյասէթինտէ տէնմիշ օլտուղունտան թասհիհի քէյֆիյէթէ իպթիտար գելընը։

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻՆԻՆ ՇԻՄՏԻԲԻ ՍՈՒՐԷԹԻ

Կէչէն կիւնքի պէնսի մախսուսումուզտա, Շարգ մէսէլէսինին էսկիտէն պէրու մէվճուտ պիր մէսէլէ օլաուզունա վէ պու մէսէլէնին հիչ պիր վագըթ պիւսպիւթիւն օրթատան գալգմայըպ եալընըզ արա սրրա զուհուր իտէն պէօյիւք վուգուաթլէ թէպտիլի սուրէթ իթթիյինէ տայիր պիր գաչ սէօզ սէօյլէտի իտիք. Կէչէլիմ Շարգ մէսէլէսինին չիմտիքի, եանի պու տէֆաքի վուգուաթ իւզէրինէ ալտըզը ուուրէթինէ։ Շարգ մէսէլէսինին Գըրըմ մուհարէպէսինտէն պէրու ալմըշ օլտուզու սուրէթ օ արալըգտա Գարատաղ վէ Կիրիտին իխթիլալըյա պէրապէր, պիր սիւքիւնէթ կէօսթէրտիյինտէն, չօգ տէֆա Շարգ մէսէլէսի գալմատը տէյի զանն օլունմուշ իտի. անճագ Շարգ մէսէլէսի տայիմա պագի օլուպ, պունատան իչտէօրթ սէնէ էվվէլ Հէրսէքտէ քիւչիւճիւք պիր իսթիալ պաչ կէօսթէրմէքլէ պէրապէր, պու մէսէլէյի ազիմէ եէնիտէն ալէվլէնէրէք, իւչ սէնէ բայաբայ Շարգը վէ խուսուսիյլէ Ռումէլինի աթէչ իչինտէ պուլունտուրտու։ Ռուսիա պիր վագըթ Ռումէլի Սըլավլարընա մէյտան պըրագարագ, օնլարը իսթէտիյի եօլտա օյնաթտրգտան սօղրա, Նիհայէթ քէնտիսինին տէ աչըգտան աչըղա մէյտանա չըգմասը վագթը կէլտիյինի անլայարագ, եինէ էսկիտէն պէրի ատէթ իտինտիյի «Խըրիսթիյանլարը գուրթարըլմասը» պէհանէսիյլէ ասքէրինի Ռումէլինէ տէօքէրէք, թա Սթամպօլուն գաբուլարընա գատար կէլտի. տէմէք քի Շարգ մէսէլէսի, ֆարգընտա օլմատըղմըզ հալտէ, պու սօն սէնէլէրտէ պիւսպիւթիւն տէյիչմիշ, պաչգա պիր սուրէթ ալմըշ ըմըշ։ Զիւնքի Գըրըմ մուհարէպէսինտէն սօղրա, կէչէն օթուզ չու գատար սէնէ զարֆընտաքի հալ իլէ Ռուսիանէն պու թէչէպպիւս վէ հարէքէթինտէքի հալ պէյնինտէ պէօյիւք պիր ֆարգ վարտը։ Բարիս մուահէտէսի Ռուսիայա դարշը ատէթա պիր սէտտ չէքէրէք, վէ Շիմալէն նիյէթլէրինի Ղարպէն մէնաֆիի իլէ ըէտտ իտերէք. Շարգը Շէմալէն ճէպը ու գուվվէթինտէն մասուն պիր հալէ կ'օյմուշ իտի. Ռուսիանէն նիյէթ վէ գուվվէթի Ղարպ տէվլէթլէրինին մէնաֆիի վէ մումանաաթընա բասթ կէլէրէք, Շարգտա պիր յատըմ իլէրի աթամատը. Ռուսիանէն ճիուզի պիր հարէքէթի, պիր գըմըլտանմասը անիտէ էվրօբանէն նազարը տըգդաթ վէ միւտախէլէսինի ճէլալ իտիյօր իտի. իշթէ, օ տէվիրտէ Շարգ մէսէլէսի Շէմալ տէվլէթլէր Ղարպ տէվլէթլէրինին պէյնինտէքի ըէգապէթտէն վէ Շարգէն օ ըէգապէթ սայէսինտէ իւմն վէ ասայիշտէ գալմասընատան, վէլհասըլ պու սիյասէթ միւվազէնէսինտէն իպարէթ իտի. լաքին պու սօն վուգուաթ օ միւվազէնէնին պօզուլմուշ օլտուզունու, օ ըիգապէթին գալմատըղընը, վէլհասըլ Շարգ մէսէլէսինին տիկէր պիր սուրէթ ալմըշ օլտուզունու կէօսթէրտի։ Ռուսիա Ռումէլինէ ասքէր սէվգ իտերէք, Սթամպօլա տօղրու Եիւրիւմէքտէ, վէ տէվլէթը Օսմանիյէնին տահա չօգ վագըթ ասյանամայաճաղը անլաչըլմագտա օլտուզու հալտէ, Էվրօբա հիչ սէսինի չըգարմայօր իտի. չիւնքի Էվրօբանըն Ռուսիայա բագիպ պուլունան Ղարպ տէվլէթլէրինին գուվվէթինէ դարշը օնտան տահա պէօյիւք պիր գուվվէթ հասըլ օլմուշ իտի, քի օտա Շէմալ տէվլէթլէրինին գուվվէթի տիր։ Իւչ Շէմալ տէվլէթի պէյնինտէքի իթթիֆագ իքի Ղարպ տէվլէթինի սէս չըգարմամաղա մէճպուրը իտէպիլիր իտի. իշթէ, Ռուսիա իլէ Էվրօբա պէյնինտէ մուվազէնէնին պու վէճհ իլէ պուզուլմասընը ֆըրսաթ իթթիխաղ իտէրէք, Շարգ մէսէլէսինի քէնտի մէնֆաաթընա մուվաֆըգ պիր սուրէթտէ հալլ իթմէկէ միւսաբաաթ իթտի։

Նիհայէթ Ռուսիա Այիսթէֆանօս մուահէտէսինի ադտ իթտիյի վագթ, եալընըզ օ վագըթ Ինկիլթէրրա —ագրապատան պիրինին էօլտիւիւնիւ կէօրտիւիւ հալտէ չօգ թէէսսիւֆ իթմէյիպ տէ, ճէնազէսինին գալտըրըլտըգընը կէօրիւնճէ աճըսընը տույան պիր ատէմ կիպի — Շարգտաքի մէնաֆիինի վէ Գըրըմ մուհարէպէսինտէքի ֆէտտաքաբըլըգընը սէմէրէլէրինի զայյ իթտիյինի անլայարագ, վէ հէր չի պատապատ տիյերէք, մէյտանա աթըլըպ, պու մուահէտէնին իճրասընա մանի օլմագ իսթէտի։ Մանի օլմագ իսթէտի, ֆագաթ մանի օլապիլտի՞մի. չօգ տիւչիւնմէյէ միւհթաճ օլմագընըզը, պու սիվալէ ճէվապէն, խայր տիէպիլիրիզ Մալիւմ տիւր քի Ինկիլթէրրա չըգմամըշ օլայը պիլէ, Ռուսիա Շարգ մէսէլէսինի թէմամըյլա հալլ իտէմէզտի. ֆագաթ ալթ թարաֆը տա քէնտիսինէ նաֆի պիր սուրէթտէ հալլ օլունապիլէճէք պիր սուրէթտէ իֆրաղ իտերտի։ Այիսթէֆանօս մուահէտէսի իճրա օլունմուշ օլայը, Ռուսիա եինէ օնունլա գանատաթ իթմէյէճէք, պէէքի օ վագըթ թամամը տահա գէյտատ արթարագ, բարչա բարչա մէմալիքի Օսմանիյէնին հէբսինի եուրթմաղա, վէ պու մուահէտէ իլէ միւսթագիլ սուրէթինէ գօտուզու եէրլէրի քէնտի էյալէթլէրի հիւքմիւնէ գօմաղա չալըշաճագտը։

Պունուն չարէսի իսէ եա Ռուսիայը հիչ գարըշըրմայըպ, Բարիս մուահէտէսինի մուհաֆազա իթմէք վէ եախօտ օ մուահէտէ պօլուլուպ Շարգ մէսէլէսինին հալլի լազըմ իտի իսէ, Ռուսիանընն մէնաֆիինէ կէօրէ վէ Սլավլարընն լէհինտէ օլարագ, հալլինէ մահալ պրագմայարագ, ալէյումումի Շարգ ագվամընընն մէնաֆիինէ վէ հագգ ու ինսաֆա մութապէգ պիր սուրէթտէ հալլի եօլունա կիտիլմէքտէն իպարէթ իտի։

Ինկիլթէրրա իսէ Այիսթէֆանօս մուահէտէսինի Ռուսիանէն մէնաֆիինէ կէօրէ վէ Սլավլարընն բէք լէհինտէ կէօրտիւկիւ իչինն գապուլ իտէմէտի իսէ տէ, ըէտտի չարէսինի տիւչիւնէմէտի։ Իշ օ հալի պուլտուգտան վէ Շարգ Խրիսթիյանլարընն գուրթարըլմասընը Ռուսիայա հավալէ իտիպ, քէնտիսինի Սթամպօլուն գաբուսունա գատար կէթիրտիքտէն սօնրա, Բարիս մուահէտէսինին մուհաֆազասընը իլթիզամ իտէմէզ իտի։ Լաքին մէսէլէնին սըրֆ Ռուսիայա նաֆի օլմայաճագ վէ պէէքի Ռուսիանէն կիզլի նիյէթլէրինէ Բարիս մուահէտէսինտէն զիյատէ գուվվէթլի պիր սիբէր օլապիլէճէք պիր սուրէթտէ հալլինի իլթիզամ իտէպիլիր իտի։

Լաքին Ինկիլթէրրա պուրալարընը տիւչիւնմէյէրէք, բէք եանլըշ բէք էյրի պիր եօլ թութտու։ Ինկիլթէրրա, Ավսթրիա իլէ պէրապէր Ռումէլինտէ Ռուսիայա օգատար նուֆուս վէրմէմէք իչիւն Պուլկարիսթանէմարէթինին քիւչիւմէսինի տիւչիւնտիւլէր իսէտէ, պիրինին ասըլ տըգդաթը Ամատօլու վէ Խուսուսիյլէ Ֆէրաթ վատիսինտէ վէ տիկէրինին կէօզիւ Պօսնա վէ Հէրսէքլէ եէնի Բազարտա (Վէ պէլքի տէ Սէլանիք տէ) պուլունտուղունատան, հիչ պիրիսի Ռուսիանէն Ռումէլիտէ նուֆուզլարընը քէսմէք վէ Սթամպօլա եանաշմասընա մանի օլմագ իւզրէ էյի պիր թէտպիր տիւչիւնէմէտի։

Ռուսիանէն Ռումէլինտէ քէսպ իթտիկի նուֆուզ կէօզ էօնիւնէ ալընտըղը հալտէ Այիսթէֆանօս մուահէտէսիյլէ Պէրլին մուահէտէսի պէյնինտէ, նէ՞ ֆէրք վարտը։ Պէրլին մուահէտէսի Շարգի Ռումէլի իլէ Մակէդոնիայը Պուլկարիսթանէն իարըճընտա պրագտը իսէ տէ, պունըարընն Պուլկարիսթան իլէ պիրլէշիպ, երինէ Այիսթէֆանօս մուահէտէսի Պուլկարիսթանընը թէշքիլ իթմէսինէ գարշը նէ՞ թէպտիր տիւչիւնտիւ։ Հիչ։

Շարգի Ռումէլի չիմտիսէն Պուլկարիսթանտան այրըլմագ իսթէմէյօր, վէ Մակէդոնիատա իխթիլալ էքսիք օլմայօր. տիմէք օլայօր քի Շարգ մէսէլէսի հալլ օլունամատը, պէլքի տահա գիյատէ ույանտըրըլըր։ Ռուսիա պիր աղ էօթէէեէ իթթիլտի իսէ տէ, էօնիւնէ հիչ պիր սէտտ չէքիլմէտի, տիւ չմէն գաբունուն խարըճընա չըգարըլըպ տա գաբու աչըգ պըրագըլըրսա նէյէ՞ եարար։

Պէրլին գօնկրէսի, Եունանա թէսալիանըն եարըսըյլա Եբիրին եարըսընը վէրմէք իսթէտի, ֆագաթ Եբիրին էքսէր ահալիսի Եունանիլէրլէ էէմճինս, էէմմէզ էպ պուլունմատըգլարընան, Եունանըն թէպտիյէթինի գապուլ իտէմէյէճէքլէրի կիպի, թէսալիանըն տէվլէթը Օսմանիյէէ գալան չըմալ ճիհէթիյլէ Մակէթոնիանըն ճէնուպ թարաֆլարընտա էքսէրիյէթ իւզրէ պուլունան Ռումէլար տա բահաթ տուրմայաճագլար տըր, պունա գօնկրէ պիր չէյ տիւչիւնմէտի, տիմէք քի օրատան տա շարգ մէսէլէսինի ա. չըգ պըրագտը։

Ավսթրիա Պօսնա վէ Հէրսէքի, էհալինին բիզասը օլմագսըզը ալտըգտան սօնրա պու կիւն եէնի բազարը տա իսթէէօր, վէ պիր կիւն պէէքի Սէլանիկի տէ իսթէէեճէք տիր. իշթէ Ավսթրիանըն էվվէլտէն շարգա տօղրու թէվէսի իթմէէէ հիչ պիր նիյէթ վէ իտտաասը եօղ իքէն, Պէրլին մուահէտէսի պու տէվլէթին տէ թամամընը ույանտըրարագ, մէսէլէյէ տահա պիր գաթ վէխամէթ վէրմիչ տիր։

Էլհասըլ պու կիւն Ռումէլի իքի գուվվէթլի գուրտուն տիշլէրի էօնիւնտէ պուլունուր պիր սիւրիւ գօյուն տուր, Ռուսիա հէր նէ վագըթ իսթէր իսէ, հաթթա քէնտիսի գարըշմագսըզը եալընը Պուլկարըարընն մարիֆէթիյլէ Պուլկարիսթան էմարէթինի Ա.Յնօրօզա, Գավալայա վէ պէլքի Զաթաճայա գատար էնտիրէրէք Սթանպօլու թէհտիտ իտէճէյի կիպի, Ավսթրիա տա իսթէտիյի վագըթ Սէլանիք վէ Բրէվէզայա գատար էնէպիլիր։ Սլավլար կէրէք Ռուսիա վէ կէրէք Ավսթրիանէն էլինէ կէչսինէր, Նիհայէթ պու թարիգլէ պիր պէօյիւք իթթիհատը Սլավ թէչքիլի մագսատինէ նայիլ օլապիլէճէքլէրինի պիլմիքլէրինտէն, իսթիգպալլերինի բարլագ կէօրէրէք, սէվինմէքտէ, վէ Ռումէլիրա Արնաուտլար պու սէյի պէլա թարաֆընտան սիւրիւ քէնիպ մահվ օլմամագ իչիւն թէլաշ իթմէքտէ տիրլէր։

Պու հալտէ Ինկիլթէրրա օգատար կիւրիւլթիւտէն բաթըրթըտան նէ՞ գաղանը։ Ռուսիայա Ավսթրիա կիպի պիր բաքիպ գազանըրարմ իթթիգատընտա իսէ, բէք պէօյիւք եանլըշը վար տրը։ Զիւնքի Ռուսիա Ավսթրիանըն ըսլավ թէպասը իլէ—քէնտինտէն մէմնուն օլմայաճագ—սայիր ադամմ վէ միլլէտլէն իլթիհագընտան մէմնուն օլուր, վէ պու կիւն Ավսթրիայա կէչէն մալըն ագըպէթ քէնտիսինին օլաճաղընը պիլիր։

Իշթէ Շարգ մէսէլէսինին Ռումէլինէ թաալիդ իսէն ճիհէթի չիմտիքի հալտէ պու ուուրէթտէ տիր. Անատօլույա թաալիդ իսէն ճիհէթինի տէ այրըճա պիր պէնտ իլէ պէեան իսէճէյիզ։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Թրապզոն մուխտիրիմիզէն մէքթուպ.

Թրապզոն 29 մարտ 1879

Աթիտէքի հավատխաթը իշար իտէրիմ.

1. Վալի վիլայէթ Սըրրի փաշա հազրէթլէրի, իշտու փաստր կիւնիւ Թրապզոնա պիլ վուրուա Օսմանը փոսթա վաբօրունտան 19 փարէ թօփ էնտախթի իլէ քապուլ օլունտու։ Զալի հազրէթլէրի իսկէլէյէ չըգարգտա Պէլէտիէ ըէյսի վէ սայիր մէմուրին թարաֆընտան հիւսնի գապուլյէթ խիֆա օլունտու. հէր նէ գատար բիւքիւպինէ մախսուս պիր պարիր տախի հազրլանմըշ իտի իսէ, փաշա հազրէթլէրի բիատ օլարաք հիւքիւմէթ գօնդրընա գատար իշտիհամ իչէրիսինտէն ապիմ հիւրմէթլէ իւրիւտիւ. բազար իրթէսի կիւնիւ ինտէլ միւթէհայիան վէ միւթէպէրանը մէմլեքէթ չէրէֆուտուր պույրուլան ֆէրմանը ալիչանը գըրատաթ օլունտուգտան սօնրա, միւշարիէյէ հազրէթլէրի պիր նութգ խրատ վէ մէմուրիյն վէզայիֆի վէ անլէրին իճրասը նէ տէրէճէտէ էլդէմ վէ պու եիւզտէն տէվլէթին նէ՞ գատար պէլա վէ զայլէէրէն խէլաս վէ մասուն օլմասը մուէսիրանէ պէյան իթմիշ տիր։ Սալը կիւնիւ տիւէլը էճնէպիկ քօնսօլոսլարը վիկիմա վիրուպ, տիւն տախի վալի հազրէթլէրի քօնսօլթօլարա պիլ մուգատէլէ իտտէի վիգիթա իթմիշ տիր։ Մէտուաթըմիզա նէզարէն բաշա հազրէթլէրի Վիտինտէ էսնայի մէմուրիէթինտէ զայէթ մէհարէթլի պիր հաքիմ ըէգատէթինտէ օլուպ պու հաքիմ էֆէնտինին տախի Թըրապզոնա հաքիմ նասպ օլմասընը Պապը Ալիտէն իթթիմաս պույուրուպ, պու հաքթա մէզքիր հաքիմ էֆէնտինին տախի Իզմիրտէն մուվասէլէթի պէէքէնիյօր։

Միւք ու միլէթիմիզին ահվալը հազրէտի իւզրինէ պէօյիւք ումիտլէր տէրեասընա պիպի սալտըրան սատէթլու Աբրրի փաշա հազրէթլէրինին նազարը տըգդաթընը խալիսանէ տատէթ վէ արզումուզուն մուվաֆֆազէյէթի իչին ճէնուպը պարի թատալատէն միւարիէյէ հազրէթլէրինէ գուտրէթ վէ մուավէնէթ նիազ իտերիզ։

2. Պու կիւնէրտէ Պաթում ճիհէթինտէ ասքիրի չահանէ վէ Ռուսիա պէյնինտէ խաթթը հուատատան սօլայը պիր միւնազատա վուգու պուլտու։ Խօփա թարաֆլարընտա Մաղրուլ գարիսի ճիվարընտա մէտատաթըմզա նէզարէն բաշա գարիսի Վիտինտէ էսնայի մէմուրիէթինտէ զայէթ մէհարէթլի պիր գաշ մէճրուհ վէ մաղթուլ զուհուր իթմիշ տիր. վուգուաթը մէզքուրէ անիտէ Պոսը Ալիէ վէ Ռուսիա սէֆարէթխանէսինէ պէյան գըընուպ, տիւն պիր Օսմանը քօրվէթի Խօփա իչին չէհրիմիզ վուսուլ պուլտու. վէ սէքիզ կիւն մուգատտէմ էրզինճեանա հարէքէթ իտէն Մուսթաֆա փաշա հազրէթլէրի եօլտան կէրի չաղըրըլըր, իշտու մէսէլէյէ խիթամ վիրմէք իչին։

Ճ. Իդդայը քարտայմ իչին աչըլան իանէ մըգտարը 1000 տանէ 100լիք գայմէյէ պպիդ օլմուշ տուր չիմտիէ տէկին. վալի բաշա հազրէթլէրի նիսա թայիֆէսինի տախի իանէյէ տավէթ իթմիշ տիր։

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ.

Սօն բօսթա իլէ ալընան Էվրօբա զազէթալէրինտէ կէօրիւլէն թէլէկրաֆ հավատխալէրի տիր.

Լահօր 30 մարտ

Մարտ 24 տէ Պաղանտա 2000 Աֆղանը պին պայը Սանտրմանին թահթը գօմանտասընտա պուլունան Ինկիլիզ ասքէրինին իւզէրինէ հիւճիմ իթմիշլէր իսէ տէ, կէրի բիսկիստաիլիպ 145 նէֆէր տէ թէլէֆաթ վէրմիշլէր տիր։ Ինկիլիզլէրին թէլէֆաթը ուֆագ պիր չէյ տիր։

Լօնդրա 31 մարտ

Լահօրտան Թայմզա վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Եագուպ խան իլէ իճրա օլունան միւզաքէրաթ տէվամ իթմէքտէ իսէ տէ, Հինտիսթան հիւքիւմէթի, Եագուպ խանը սէրիան պիր գարարը գաթի վէրմէսի իչիւն մէճբուր իթմէք ազմինտէ պուլունմայօր, ղիրա խանը միւշարիէյէ գաթիէն ըէտտ իթտիկի հալտէ, չիմտի Ինկիլիզ ասքէրինին քեապիլ իւզէրինէ եիւրիւմէսի միւմքինսիզ տիր։

Եագուպ խանա թէքլիֆ օլունան շարթլար, հիչ նամուսա տօգանը չէյլէր տէյիլ տիր։

Վիէննատան Թայմզա եազըլըրընա կէօրէ, Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին Օսմանը իսթիգրազընա սահիհէն մուավէնէթ իտէճէկինի պիլտիրմէզտէն էվվէլ թէքլիֆ իթտիկի շարթլարը վէ խուսուսիյլէ Անատօլու իտարէսի իւզէրինէ գօնթրօլ եանի նէզարէթ հագգընա տայիր օլան շարթլարը, Պապը Ալի գապուլ իթմէք մէյլինտէ պուլունույօր իմիշ։

Եինէ չէհրը մէգքիւրտէն Թայմզա քէչիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Սթամպօլտա Անթիհասունիսթէրին թէէսիրի իլէ վիւքէլտաճա տիր պուհրան հասըլ օլմուշ իսէ տէ, զաթը Շահանէ թարաֆընտան սատրազամ հազրէթլէրինին իսթիֆասը գապուլ օլունմասը մէմուլ տէյիլ տիր։

Սթամպօլ 30 մարտ

Մարքի Սալիզպուրիյէ թէպիզ օլունան բաբօրթօլտա կէօրէ, Շարգի Ռումէլի Պուլկարլարընն սիլահ թայիմի տէվամ իթմէքտէ օլուպ, էյան 70,000 քիշի սիլահլանմըշ տըր։

Թաշքէնտ 30 մարտ

Ժէնէրալ Գօֆման, սօն Աֆղան հէյէթը սէֆարէթինին ըէիսինտէն պիր մէքթուպ ալմըշ իտերէք, իշտու մէքթուպտա, Աֆղանիսթանընն իչէրիսինտէ ասայիշ պէր քէմալ օլուպ, եէնի էմիր, բէտէրինին թալիմաթընա սիւլիւք իթմէյէ գարար վէրմիշ օլտուզունան, ինկիլիզլէր ալէյհինտէ նիհայէթ տէրէճէտէ մուհարէպէ իտիճէյի տերճ ու պէյան օլունմուշ տուր։

Լօնդրա 2 ապրիլ

Մէճլիսի վիւքէլա պու կիւն

Լոնտրատա իճթիմա իտէճէք տիր։ Մօրինկ Ադվերթէր կաղէթասընն պէյանընա կէօրէ, ինկիլիզ հիւքիւմէթի, Շարգի Բումէլինէ 5000 ասքէր իրսալ իթմէյէ դարար վէրմիշ տիր։ Լահօրտան Սինանպէյա եաղըլտըղընա կէօրէ, եագուպ խան իլէ միւզաքէրաթ հէնուզ միւնգաթի օլմամըշ իսկ տէ, միւշարիւէյհէ կէօնտէրիլէն վէ թէքլիֆլէր հավի օլան մէքթուպտ ճէվապ կէլմէմիշ տիր։

Վիէննա 2 ապրիլ

Իշղալը միւխթէլիթ մէսէլէսինին պիր մուդավէլէնամէ իլէ թէսվիյէ օլունաճաղը իհթիմալտէն պահտ տէյիլ տիր։ Էյէր Բիւսթէմ բաշա Շարգի Բումէլինէ վալի նասպ օլունուր իսկ, զաթը Շահանէ իշղալը միւխթէլիթէ բաղի օլաճաղ տրը։

Թաշքէնտ 31 մարտ

Սամարգանտ հիւքիւմէթինտէն վարիտ օլան խապէրլէրտէն, ատիտէքի հավատիպլէր աղնաշըլմաղտա տրը։

Ինկիլիզլեր Շիր Ալինին Վէլի Մօհամմէտ նամ պիր ագրաղտաընը, Ավղանիսթան թախթընա օթուրթմաղ իսթէյօրլար։ Միւշարիւէյհ Վէլի Մօհամմէտ, էմիրին վէֆաթընը իշիտինճէ քեապիւտէն ինկիլիզ օրտուսունա կէչմիշ իտի։

Պու տէֆա Բէշավէրտէն ճէլալաբատա կիտէն եօլ իւզէրինտէ Ավրիտի գապիէսի 700 ինկիլիզ էսիր թուրթմուշ օլմաղլա, Հինտիսթան վալիսի 30,000 ինկիլիզ լիրասը թալմինաթ վէրէրէք, մերգում ինկիլիզլերի գուրթարմըշ տրը։

Եագուպ խան, Թաշքէնտէ եէնի պիր հէյէթը սէֆարէթ իրսալ իտիյօր։

Լոնտրա 2 ապրիլ

Բանկունտան Տեյլ Նիուզ եազըլան պիր թելեկրաֆա կէօրէ, Պիրմանիա գըրալը հէր սիլահ թուրթապիլիր ատէմլերի նէզտինէ չաղըրմըշ տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Էֆէնտի.

Հիւսնիւ իտարէսինիզ թահթընտա թապ ու նէյր օլունարաղ, քէսպ իյէտիկի իթիպարը պէյնէլ միլլէթ կիւն պէ կիւն զամմ պուլմաղտա օլան Թէրճէմանը Էֆէնտի նամ կաղէթանըզըն միւնտէրիճաթընտա, Էրմէնի Գաթոլիկի բաթրիկի Գիւվէրեան Յովհան էֆէնտինին պիր զարիպ սուրէթլէ վուգուպ պուլան իսթիֆասընտան նէշաթ իտէրէք, տէրճ ու իլան գըլընան պաղը հավատիս վէ վուգուսաթ մանղուրը աճիգի օրուպ, թէհատիւս իտէն պաղը միւթալէաթլէրիմ քիմէրէ պիտ վէ բաճի օլապիլիր իսկ, անլէրէ իխթար վէ իխպար օլունմադ իւզրէ պէր վէչէհի աթի գալէմէ ալընարաղ, թարաֆը տօսթանէնիզէ պիլ իր սալ, մէգքիւր կաղէթանըզ վասըթասըյլա իլանընա հիմմէթ պույուրմանըզը պիթ թէմէննի իլթիմաս իտէրիմ։

Պէրլինէ մատրէ

Էրմէնի միլլէթինին մէգքիւր գաթոլիք ճէօմաաթընէն իքի գըսմա մունդասէմ օլաուղունտան պէրու, պիր գըսմընա Հասունի վէ վէ տիկէր գըսմընա Անթիհասունի իւնվանլէրինին վերիլմէսի խուսուսը օլուպ, պու իւնվան իսկ էսասը մատտէյէ միւպային տիւշտիւնտէն, պունուն թէմեիզ գըմընտա խալիսանէ իխթար օլունուր քի, միլլէթին իքի գըսմա թագսիմլէ թէֆրիգինէ օլան սէպէպ «էվէրէ-էրէ» նիզամնամէսինին հավի օլաուղու պաղը մատտէլէր օլմաղլէ, նիզամնամէյի (կոնդակը) մէզպուրը պիլա իթիրազ գապուլ, վէ մուճիպինճէ մուամէլէ օլունմասընա պիրա միւթալէա իթթիֆագ իտէն միլլէթ-տաշլարըմըզա «էվէրէ-էրէ» վէ մուխալիֆ գըսմ միլլէթտաշլարըմըզա Ռուսէ-էվէրէ-էրէ տէնիլէճէք օլսա, նէզտի աճիգճէ էվլա կէօրինիւր, չունքի Հասուն էֆէնտի հաղրէթլէրի գաթէն Սթամպօլտան կիտէճէք օլսա պիլէ, մէգքիւր «էվէրէ-էրէ» նիզամնամէսի թէմեիզ իտիլէրէք հուգուգու միլլէթէմիզի վէ ագաիտի իտարէմիզի իսկալ իտիմէտիքճէ, վէ միլլէթիմիզ շու պէտպախթ նիզամնամէտէն ագտէմ հալէ բիճաթ գըլընմատըգճա, գըյլ ու գալի վագրանընն տէֆֆ օլունմայաճաղի շէքք ու շիւփհէտէն պէրի տիր։

Լոնտրատա իճթիմա իտէճէք տիր։ Մօրինկ Ադվերթէր կաղէթասընն պէյանընա կէօրէ, ինկիլիզ հիւքիւմէթի, Շարգի Բումէլինէ 5000 ասքէր իրսալ իթմէյէ դարար վէրմիշ տիր։ Լահօրտան Սինանպէյա եաղըլտըղընա կէօրէ, Եագուպ խան իլէ միւզաքէրաթ հէնուզ միւնգաթի օլմամըշ իսկ տէ, միւշարիւէյհէ կէօնտէրիլէն վէ թէքլիֆլէր հավի օլան մէքթուպտ ճէվապ կէլմէմիշ տիր։

Վիէննա 2 ապրիլ

Իշղալը միւխթէլիթ մէսէլէսինին պիր մուդավէլէնամէ իլէ թէսվիյէ օլունաճաղը իհթիմալտէն պահտ տէյիլ տիր։ Էյէր Բիւսթէմ բաշա Շարգի Բումէլինէ վալի նասպ օլունուր իսկ, զաթը Շահանէ իշղալը միւխթէլիթէ բաղի օլաճաղ տրը։

Թաշքէնտ 31 մարտ

Սամարգանտ հիւքիւմէթինտէն վարիտ օլան խապէրլէրտէն, ատիտէքի հավատիպլէր աղնաշըլմաղտա տրը։

Ինկիլիզլեր Շիր Ալինին Վէլի Մօհամմէտ նամ պիր ագրաղտաընը, Ավղանիսթան թախթընա օթուրթմաղ իսթէյօրլար։ Միւշարիւէյհ Վէլի Մօհամմէտ, էմիրին վէֆաթընը իշիտինճէ քեապիւտէն ինկիլիզ օրտուսունա կէչմիշ իտի։

Պու տէֆա Բէշավէրտէն ճէլալաբատա կիտէն եօլ իւզէրինտէ Ավրիտի գապիէսի 700 ինկիլիզ էսիր թուրթմուշ օլմաղլա, Հինտիսթան վալիսի 30,000 ինկիլիզ լիրասը թալմինաթ վէրէրէք, մերգում ինկիլիզլերի գուրթարմըշ տրը։

Եագուպ խան, Թաշքէնտէ եէնի պիր հէյէթը սէֆարէթ իրսալ իտիյօր։

Լոնտրա 2 ապրիլ

Բանկունտան Տեյլ Նիուզ եազըլան պիր թելեկրաֆա կէօրէ, Պիրմանիա գըրալը հէր սիլահ թուրթապիլիր ատէմլերի նէզտինէ չաղըրմըշ տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Էֆէնտի.

Հիւսնիւ իտարէսինիզ թահթընտա թապ ու նէյր օլունարաղ, քէսպ իյէտիկի իթիպարը պէյնէլ միլլէթ կիւն պէ կիւն զամմ պուլմաղտա օլան Թէրճէմանը Էֆէնտի նամ կաղէթանըզըն միւնտէրիճաթընտա, Էրմէնի Գաթոլիկի բաթրիկի Գիւվէրեան Յովհան էֆէնտինին պիր զարիպ սուրէթլէ վուգուպ պուլան իսթիֆասընտան նէշաթ իտէրէք, տէրճ ու իլան գըլընան պաղը հավատիս վէ վուգուսաթ մանղուրը աճիգի օրուպ, թէհատիւս իտէն պաղը միւթալէաթլէրիմ քիմէրէ պիտ վէ բաճի օլապիլիր իսկ, անլէրէ իխթար վէ իխպար օլունմադ իւզրէ պէր վէչէհի աթի գալէմէ ալընարաղ, թարաֆը տօսթանէնիզէ պիլ իր սալ, մէգքիւր կաղէթանըզ վասըթասըյլա իլանընա հիմմէթ պույուրմանըզը պիթ թէմէննի իլթիմաս իտէրիմ։

Պէրլինէ մատրէ

Էրմէնի միլլէթինին մէգքիւր գաթոլիք ճէօմաաթընէն իքի գըսմա մունդասէմ օլաուղունտան պէրու, պիր գըսմընա Հասունի վէ վէ տիկէր գըսմընա Անթիհասունի իւնվանլէրինին վերիլմէսի խուսուսը օլուպ, պու իւնվան իսկ էսասը մատտէյէ միւպային տիւշտիւնտէն, պունուն թէմեիզ գըմընտա խալիսանէ իխթար օլունուր քի, միլլէթին իքի գըսմա թագսիմլէ թէֆրիգինէ օլան սէպէպ «էվէրէ-էրէ» նիզամնամէսինին հավի օլաուղու պաղը մատտէլէր օլմաղլէ, նիզամնամէյի (կոնդակը) մէզպուրը պիլա իթիրազ գապուլ, վէ մուճիպինճէ մուամէլէ օլունմասընա պիրա միւթալէա իթթիֆագ իտէն միլլէթտաշլարըմըզա «էվէրէ-էրէ» վէ մուխալիֆ գըսմ միլլէթտաշլարըմըզա Ռուսէ-էվէրէ-էրէ տէնիլէճէք օլսա, նէզտի աճիգճէ էվլա կէօրինիւր, չունքի Հասուն էֆէնտի հաղրէթլէրի գաթէն Սթամպօլտան կիտէճէք օլսա պիլէ, մէգքիւր «էվէրէ-էրէ» նիզամնամէսի թէմեիզ իտիլէրէք հուգուգու միլլէթէմիզի վէ ագաիտի իտարէմիզի իսկալ իտիմէտիքճէ, վէ միլլէթիմիզ շու պէտպախթ նիզամնամէտէն ագտէմ հալէ բիճաթ գըլընմատըգճա, գըյլ ու գալի վագրանընն տէֆֆ օլունմայաճաղի շէքք ու շիւփհէտէն պէրի տիր։

Իտէնճէ մատրէ

Մէգքիւր զաղէթանըզըն 505 նումէրօլը վէ 8 մարտ 1879 թարիխլի վարագասընտա Գրիգոր Վարթան իմզասը իլէ միւնտէրիճ մուհարրիրաթընը իլք ֆըգրասընտա «մումիլէյհ Գիւվէրեան «էֆէնտինին բաբա հաղրէթլէրի «նէ իթաաթ վէ ուպուտիյէթ իթ «մէք իւզրէ, սէմահէթլու Հա «սուն էֆէնտի հաղրէթլէրինին նէզտինէ կիթմիշ» օրտուղունտան պիլ պահս, պունու «սահիհիյին էպէտի օրտուղունա» պիր տէլիլի քեաֆֆի նալտրը իլէ պագ մըշ օլմասը խուսուսու տուր։

Մումայիլէյհ Գրիգոր էֆէնտինին չու միւթալաասը նէզտի աճիզի ճէ նաթէմամ կէօրիւնտիյինտէն, պունուն տօղրուլմասը իչուն, մէսմուիմիզ օլան ահվալը վագրանընն պիր քերրէ թահթը թէղէքքիւրէ աշնմասընա լիւզում կէօրիւնտիյիւնտէն, օլ պապտէ մուխթասարէն իֆատէ վէ պէեան օլունուր քի, մումայիլէյհ Հասուն էֆէնտի բաթրիգ օլմաղտան էվվել, մումայիլէյհ Հասուն էֆէնտի հաղրէթլէրի իլէ քէնտիսինին պէյնինտէ վագը պիր չիֆթիլիք չերքէթինտէն տօղայը թէքէվվիւն իթմիշ օլան միւնազասաթըն բույէթ ու թէսվիյէսի իչուն 1871 սէնէյի միլատիյէսինտէ Սթամպօլա կէլիպ, միլլէթին մարիւլ զիքր Անթի բէվերսուբուսի գըսմընը միւթէպերանընտան պիր էֆէնտիյէ չաթարաղ, մէգքիւր չիֆթիլիյին պիր նըսֆը քէնտիսինին էօհտէսինտէ մէֆրուզիսէ տէ էմլագը միլիյէտէն պուլունտուղունը պէյան պիրլէ, պու նըսֆի հիսսէսի Անթիրէվերսիբիսթ գըսմընա տէվր ու ֆէրադ իթմէքլիյէ միւթէահիւա օլարաղ քէնտիսինի պաղը էֆէնտիլէրէ չիրին կէօստէրիրմիշ, վէ քէնտիսի տաիմի սէմահէթլու Պահթիար կաթողիկոս էֆ. հաղրէթլէրի կիպի զըմմար մանաստրը թարիքտաշլարընտան պուլունմասը մինասիպ թիյլէ, կաթողիկոսը միշարիւէյհին հայիդ օլտուղու կաթողիկոսլուղուն քիւրսիսինին մամուրիյէթինի մուճիպ պաղը սէօզլէր իլէ, օլ էֆէնտիլերին հիւանի իմթիղաճլէրինի էլտէ իյլէմիշ օլմաղլա, բաթրիրիքլիկ միւնասիպ կէօրիւնէրէք, միլլէթին էքսէրիյէթինին գարարընը գալանընը, բաթրիրիքլիկ նայիլ օլմուշ իսկ տէ, քէնտիսինի գուլլանամամըշ վէ եալընըզ բուէսայը միլլէթին խաթրընը կէօզէտէրէք, կէրիտէ գալան միւթէպերանընն վէ էմնաֆրն էքսէրիյէթինի եէթիմ մագամընտա թութմուշ, վէ պիր գաչ էֆէնտիլեր վէ բահիպլեր իլէ պիլ իթթիֆագ, ոչլէֆի միսիլու մէվգիի իճրայէ գօնուլամայաճաղ մագսէտլէրէ սիւրիք իտէրէք, միլլէթին իբի եիւզսէնէատէն պէրի մամուր գըլընան մանաստրընընն մահվընա վէ օլ մանաստրընընն եա Զըմմար մանաստրընա տուխուլ իյէմէյէրինէ, վէ եախօտ Սթամպօլտան իսրաճ գըլընմայէրինէ թէշէպպիս իտէրէք, միլլէթին էքսէրիյէթինէ նէֆրէթ իթթիրմիշ, վէ պու հալտէ տուրամայաճաղընտան պիր տրաւլըգ ապ ու հավա թէպտիլի տէսիսէսի իլէ վաթանը ճանիպլինէ կիտիւպ, անտէ պուլունան Լաթին բիսգօրսու վէ բահիպլէրի իլէ միւլագաթ իտէրէք, շայէտ սէրբիսգօրսլուգ բիւթպէսի իսալ օլունմայարաղ, Բօմա քիւրսիի շէրիֆի ճանիպինտէն լայզը վէճհ իլէ գայրըլաճաղ օլսա իտի, միլլէթին տիկէր գըսմը թէրաֆընա տուխուլ իթմէք մագսէտինտէ օլտուղու, ֆագաթ պու միսիլու շէրայիթ իլէ օլ վագրթ գապուլ օլունմայաճաղընը անլայը, պուլունտուղու գըսմընն թարաֆընտա գալմըշ օլտուղու, պա թահրիրաթ մահալինտէն խապէր ալընարը իւզէրինէ, արթըք միլլէթին էմնիյէթի քիւլլիյէն միւնասիպ օլուպ, մումայիլէյհ Գիւվէրեան էֆէնտինին մէմուրիյէթի մեզպուրէսինտէն ապի հօլունա կիտիլճէկի շույու պուլտուղտա, 1876 սէնէսինտէ թէշէքքիւլ իտէն եէնի իտարէ մէճլիսի ճանիպլինտէն մումայիլէյհ Գիւվէրեան էֆէնտիյէ բէմէն մէքթուպ եազըլարաղ, ալէյհինտէ օլան մէսմուաթը մեզպուրէ հագդընտա քէնտիսինի բաբա չըգարաճաղ իսպաթլարը տէրտէսթ իթմէտիքճէ, Սթամպօլա ավտէթ իյէմէյէսի քէնտիսինէ սամիմի թահրիր օլունմուշ իմիշ։ Հալպուքի մումայիլէյհէ հիմայէ իտէն պաղը էֆէնտիլեր մեճլիսի մեգքիւրիւն գարարընա զալէպէ իտէրէք այրըճա թէլեկրաֆնամէլեր քէշիտէսի իլէ բաթրիգի մումայիլէյհին սերիան Սթամպօլա ավտէթինի իլթիմաս իյլէմիշլեր, վէ պունուն իւզէրինէ Գիւվէրեան էֆէնտի, Սթամպօլա ավտէթինտէ, պաղը էֆէնտիլերին սահէլէրինտէ, միլլէթին Երուսալիմի ատէմ եէրինէ գօյմայուպ, քէնտուսինի անտէ բագա չըգարմաղ սուրէթինէ թէնեզզիւլ իթմէմիշ օլմասընտան միլլէթճէ միւնասիպ օլան էմնիյէթ արթըգ եէրինէ կէլէմէյուպ, Գիւվէրեան էֆէնտինին բաթրիգլիքտէն ազլինի միսթէտի մաղպաթարը թանզիմ վէ իմզա խարէրէք, քէյֆիյէթ Երուսալիմ մեճլիսինտէ թէճճէսիզ պիրլէ, միմայիլէյհին բաթրիգլիքտէն ազլինէ գարար վերիլէրէք գարարը մեզպուրուն իճրասը միլլէթին իտարէ մեճլիսինէ իհալէ գըլընմըշ, վէ շու արատա, մեղքիւր 1876 սէնէսինին իպթիտասը այլարընտա պուլունան իտարէ մեճլիսի, ազասընտան պաղըլարը վագթ ու զէմանը իլէ պէյան օլունաճաղ հագգը սէպէպլէրէ մէպնի իսթիֆա իտիպ չըգմըշ օլմաղլէ, պունլարըն եէրլէրինէ սայիրլէրի ինթիհասաղ օլունմուշ, վէ եէնի կէլէն ազա էֆէնտիլեր զալէպէ իտէրէք գարարը մեզքիւրիւ ատէմի գապուլ իլէ իճրասընտան պիլ իճթինապ, գարարը մեզքիւրիւ Երուսալիմ մեճլիսինէ իտաէ իյլէմիշլեր։ Վէ մեճլիսի մեզպուր գարարը մեզքիւրիւ ինտել թէմեիզ թաստիք իյլէմիշ իսկ տէ, մեզպուր իտարէ մեճլիսի պունուն իճրասընտան եինէ իճթինապ իյլէտիկինտէն, արթըգ գարարը մեզքիւրիւն իճրասը իչիւն միլլէթճէ տօղրուտան տօղրու Պաղը Անիյէ միւրաճաաթ օլունմուշ, անճաք շու արատա մումայիլէյհ Հասուն էֆէնտի Սթամպօլա ավտէթ իյլէմիշ օլմաղլէ, մումայիլէյհ Գիւվէրեան էֆէնտինին բաթրիգլիքտէն ազլի իճրա օլունաճաղ օլուր իսկ, միլլէթճէ պաղը կէօնա միւշքիւլաթէ տիւշար օլունաճաղը միւշահատէ օլունմուշ օլտուղունտան

ՇԱՐԳ ՄԱՒՀԱՐԵՊԷՍԻ

ԹԷՐԲԱՐ ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ԲԼԵՎՆԱ ՄՈՒՀԱՍԷՐԷՍԻ

Սիւլէյման բաշա մուհարէպէլերի

Իքինճի Մէչդա մուհարէպէսի

(525 նումերօրտան պէվմ)

Թիւրքլէրին Մէչդա ալէյհինտէ հիճիւմլերինի թէմամըյլա հաղրըլամաղա վէ մէվգիի մեզքիւր գարշըսընտա բէք պէյիւք պիր գուվվէթ մերքէզլէնմիրմէէ վագթ վերմէք իսթէմէտիյինտէն, հալպուքի օնարը տահա իլէրիէ տօղրու տերէլէրին իչինէ չէքմէէ վէ սօլ եանը իլէ մերքէզ ասքէրինի մուվագգաթ սուրէթտէ մէվգիտէ պրագարաղ, էվվէլա սաղ եանընը իլէրիլէտիպ հալը թէարրուզիէ կէչիրմէէ արզու իտիյօր իտի։ Պու սուրէթլէ միւմքին օլուր իսկ Թիւրքլէրի չէվիրմէք վէ Ռուսճուգտան քէսմէք իչին անլէրին սօլ եանը իւզէրինէ տիւշմէք իչին չօսէ եօլու պէյլանտան Թրէսթէնիքտէն Ռուսճուգ եօլունա տօղրու երիւրիյէճէքտի։ Ռուսճուգ չօսէսի կօլ Զէչմէտէ Լօ/ նէհրինէ եաղլաշըր վէ պիրտէն պիրէ թունայա տօղրու պիր տիրսէք չըգար, պու իսթիֆամէթ Մէչդա մէվգիինի թէհտիտ իթմէքտէ պուլունան Թիւրքլէրին եանը վէ արդալարը ալէյհինտէ պիր հարէքէթի գօլայլաշտըրապիլիր իտի։ 12ինճի բիյատէ ֆրգասընն իքինճի լիվասըյլա պէյինճի աթլը պաթարեասը պու հիճիւմ գուվվէթ իւլ զահր օլմաղա վէ մէթանէթ վէրվէյէ մէմուր օլտուլար։ Էվվէլա սիվարի ասքէրի գավկաեա պաշլայըպ, կօլ Զէչմէ թէբէսինտէ Օսմանլը բիյատէսինին աթէչինտէն էբէյիճէ խըրբալանը իսկ տէ օթուզ պէշինճի ֆրգանընն իքինճի լիվասը թրէսթէնիքտէ վասըլ օլունճա, կրան տիւքի մուշարիէյհ, վագթը ֆրսաթ կէմմիշ զանն իտէրէք, շու թէտպիրլերի իթթիխաղ իթտի։ Մեզքիւր լիվա, սրրթընը իւքրէն ալայընա վերմիշ օլտուղու հալտէ սաղ ճէնահընը իլերիլէտէրէք, թիւրքլերին սօլ եանը իւզէրինէ տիւշմէք իչին չօսէ եօլու պէյլանտան Թրէսթէնիքտէն Ռուսճուգ եօլունա տօղրու երիւրիյէճէքտի։ Ռուսճուգ չօսէսի կօլ Զէչմէտէ Լօ/ նէհրինէ եաղլաշըր վէ պիրտէն պիրէ թունայա տօղրու պիր տիրսէք չըգար, պու իսթիֆամէթ Մէչդա մէվգիինի թէհտիտ իթմէքտէ պուլունան Թիւրքլերին եանը վէ արդալարը ալէյհինտէ պիր հարէքէթի գօլայլաշտըրապիլիր իտի։ 12ինճի բիյատէ ֆրգասընն իքինճի լիվասըյլա պէյինճի աթլը պաթարեասը պու հիճիւմ գուվվէթ իւլ զահր օլմաղա վէ մէթանէթ վէրվէյէ մէմուր օլտուլար։ Էվվէլա սիվարի ասքէրի գավկաեա պաշլայըպ, կօլ Զէչմէ թէբէսինտէ Օսմանլը բիյատէսինին աթէչինտէն էբէյիճէ խըրբալանը իսկ տէ օթուզ պէշինճի ֆրգանընն իքինճի լիվասը տերագալ իմտատա եէթիշտի, վէ Ռուս բիյատէլերի տիւշմանընն մեթերիս վէ խէնտէքլերինի հիճիւմէ զապթ իտէրէք իչինտէքի Օսմանլը ասքէրինի սիւնկիւ իլէ գօվալաաբլար։

Կրան տիւք Վլատիմիր, մեզքիւր լիվանընն Սիւլէյման բաշա օրտուսունուն եան ճիհէթի վէ հէման արդալարը իւզէրինտէ մէվգի թուվմաղա մուվաֆֆագ օլտուղունու վէ պաթարիալարընը գուրարաղ Թիւրքլերին իւզէրինէ մագասամա աթէչ իթմէէ պաշլատըղընը կէօրտիւքլէյին, ժէնէրալ Ցոխթուրովուն (33ինճի ֆըրգասընտան օլան) իքինճի լիվասընը, Թրէսթէնիքլէ Մէչդա արասընտա եայըլան վէ Մէչդա իւզէրինէ հիճիւմ իթմէքտէ պուլունան քիւլլիյէթլի պիր գօլ ասքէր ալէյհինտէ իւզէրլէթմէսինի ժէնէրալ Թիմուֆէյէվէ էմր իթտի։ Պու սըրատա հէման էօյլէյի իքի սաաթ կէչմէքտէ իտի։

33ինճի ֆրգանընն իքինճի լիվասը էօնիւնտէ արազի աթիտէքի սուրէթտէ պուլունուպ չէօյլէ քի, Թիրազբօլ ալայը վէ պիր աղտահա սօլա տօղրու Պէնտէր ալայը մեզքիւր լիվանընն Սիւլէյման բաշա օրտուսունուն եան ճիհէթի վէ հէման արդալարը իւզէրինտէ մէվգի թուվմաղա մուվաֆֆագ օլտուղունու վէ պաթարիալարընը գուրարաղ Թիւրքլերին իւզէրինէ մագասամա աթէչ իթմէէ պաշլատըղընը կէօրտիւքլէյին, ժէնէրալ Ցոխթուրովուն (33ինճի ֆըրգասընտան օլան) իքինճի լիվասընը, Թրէսթէնիքլէ Մէչդա արասընտա եայըլան վէ Մէչդա իւզէրինէ հիճիւմ իթմէքտէ պուլունան քիւլլիյէթլի պիր գօլ ասքէր ալէյհինտէ իւզէրլէթմէսինի ժէնէրալ Թիմուֆէյէվէ էմր իթտի։ Պու սըրատա հէման էօյլէյի իքի սաաթ կէչմէքտէ իտի։

Մէչդա մէվգիինին արգասընտան կէչէրէք Թրէսթէնիքտէն Թունաեա գատար կիտէն պիր տերէյին տիք պայըրը իւզէրինտէ տուրմաղտա օլտուղլարը կիպի, տէրէյին գարշը պայըրը իւզէրինտէ տախի Օսմանլը բիյատէսինին գօրտօնու պուլունմաղտա, վէ պու պայըրը Մէչդա մէվգիինին պիր բարշասը ատտ օլունմաղտա իտի։ Պու Թէրէյին արգասընտա տիկէր պիր Թէրէ տահա պուլունուպ, պու տա կօլ Զէչմէէ կիտէն տէրէէ տօղրու ինմէքտէ վէ պիր աղ տահա էօթէտէ Բիրկոս Թէբէլերի պուլունմաղտա իտի։ Պու հալտէ մեզքիւր իքինճի լիվա իւչ տերէ կէչէճէք օլուպ, պունլարըն տա պիրինճիսի Օսմանլըլար Թարաֆընտան միւտաֆտա օլունմաղտա իտի։

Ժէնէրալ Ցոխթուրով, իչպու Թէրթիպաթըն մագսէտինի ալայ գօմանտանլարընա աղնաթարաղ, հիճիւմ իչին 131ինճի Թիրազբօլ ալայընը վէ Պէնտէր ալայընտան իքի թապուր խային իթտի։ Պիրինճի խաթթըն պիլճիւմլէ պէօլիքլերի պիր իշարէթ վերիլմայի անտէ ավճը հէնտէքլերինտէն տըչարը աթլայըպ տաղըն իւզերինէ եիւրիյիւշ իտէճէքլէր իտի։

Ռուսլարըն պիրինճի հարաբէթինտէ դարշըտա պուլունան Թիւրք բիյատէսինին քիւլլիեէթլի դօրտօնու շէտիտ պիր ատէշ իթմէէ պաշլատը։ Իչպու Ռուս գօլունուն մերքէզինտէ հիչ պիր էմին նօգթա եօգ իտի, հաթթա Կրան տիւք Վլատիմիրին պուլունտուղու Թրէսթէնիք պաղլարը պիլէ էմին տէյիլ իտի։ Երքեանը հարպընտան իքի քիչի միւշարիէյհին եանընտա եէրէ սերիլտիէր։ Թիրազբօլ վէ Պէնտէր ալայլարընն թապուրլարը, արսլան կիպի հիճիւմ գարշը ֆրրլաաբլար, չար չաբուգ տէրէէ էինտիէր, տիւշմէն ավճըլարընն շէտիտ աթէշինի տինէմէէրէք, գարշքի պայըրը թրմալտըրլար։ Օսմանլը գուվվէթինին գըսմը աղէմի պու պայըրըն թէբէսինէ կէլէմէտի եախօտ կէլմէէ ճէսարէթ իթմէտի, զիրա Ռուս պաթարեալարընն կիւլլէրի օրասընը սիլիպ սիւբիւմքէտէ իտի։

(Տէվմ)

պիր միւսաէթճիք տախի թէհամ միւլ իթմէքլիկէ պարար վերիլերէք, Քիրէլեան էֆէնտի մէմուրիյէթի մէղպուրէաէ գալմիշ իսէ տէ, էֆքէարը պաթըլէսինտէ տէվամլէ պազը կէօնա միւտտուիյաթը մալա եաթազկէ պիթ թէշէպիւս քէնտի համիլերինին հիւսնիւ նազարլարընը տախի զայպ կելէմիշ. վէ միլլէթին իրատ ու մէսարիֆաթը խուսուսը թէմամըյլա էլինտէն ալընմիշ օլտուղունատ, վէ միլլէթին իքի գըսմընը պիրլէշտիրմէյէ տայիր օլան թէքլիֆաթը սէմմ ու իթիպարէ չայան օլմայըպ, թարաֆէյնտէն գապուլ օլունմասըղը վէ միլլէթին իքի գըսմը պիրլէշէպիլեճէք օլա տախի, քէնտիսինին բաթրիքլիք մէմուրիյէթինտէ գալմայաճաղընը վէ արթըգ շու հալլերի իլէ միլլէթին Անթի բէվէրսուրսի գըսմը իլէ պիրլիքտէ եաշայամայաճագ օլտուղունու էյիտէն էյի ֆէհմ կելէմիշ օլտուղունատ, պրագըպ պաշգա թարաֆա ադտարմըշ, ֆագաթ շու վէճհիլէ ադտարմասընտա տախի քէնտի նէ ախլագտա օլտուղունու մէյատանա գօյարագ, բաթրիքլիկէ այիտ օլուպ, քէնտիսինին եէտինտէ էմանէթ պուլունան թահրիրաթ սուրէթլերինի վէ եվրագը սայիրէյի էօհտէսինտէ քէթմ, վէ թէվքիֆ իտէրէք, էմնկէթին սույի խթիմայի իլէ պէրապէրինճէ կէօթիւրմիւշ օլուրյօր։

Արթըգ, բաթրիքլիյի մէզպուրէյի շու վէճհիլէ իճրա վէ թէրք իտէն պիր բահիպի ճէլպ իթմէքտէ, «հէվէ-վէզ էվ էվէրէ» լաֆզըյլա էօթէ պէրի քէշիտէ գըլընան միւժտէ թէլէկրաֆնամէլերինին էհմմիյէթինի, վէ միւմայիլյհ Քիրէլեան էֆէնտինին տիկէր թարաֆա ադտարմասընտա իպրաղ կելէտիյի իթաաթ վէ ուպուտիյէթինտէ օլան մագսէտինին նէ չէյտէն իպարէթ օլտուղունուն քէշֆինի վէ շու մագսէտինտէ, գանղի մատտէնին սահիհ վէ էպէտի օլտուղունու, միլլէթին կէօղիւ օլուպ կէօրմէյէ, վէ գուլաղը օլուպ իշիթմէյէ, վէ ագլը օլուպ միւթալասյէ մէզուն օլան էֆրատընին միւթալէասը իլէ գարարընա հէվալէ իտէրիմ։

Իսլէնտիլ մոդոտ

Միւմանիլյհ Գրիգոր էֆէնտինին սալիֆ իւզ զիքր իլանանմէսի մուհարրէրաթընտա, «Տէօրթ միլ«էօն միգտարի էրմէնի նուֆուս«զունատ պիր մըգտարը բրօթէս«թանլըգ, վէ պիր մըգտարը տա«փսի Գաթօլիքլիք աէպէպիյէ թէֆ«րիք պիրլէ, մէզքիւր Գաթօլիք«ճէօմաաթընին, սէքիզ տօգուզ«սէնէտէն պէրի իքի գըսմա թագ«սիմ օլունտուղու, վէ պու եիւզ«տէն վուգուտա կէլէն զարար ու«զիյան վէ խարապկէթ, ճիւմլէ«մաթէմ իտէճէք պիր հալ իտու«կի, տերմիյան պիրլէ, պէյն էլ«միլլէթ պիր իթթիֆագ հուսու«լի զըմընտա պէղլի սայ ու իգ«տամ, վէ ինգիրազա տիւչար օ«լան պիր ճէօմաաթրն էսկի չէ«րէֆինի թէքրարէն քէսպ իթ«տիրմէք իչիւն ճահտ ու կայրէթ«իտիլմէսինի բապ պիւլ ալէմտէն«ենյազ իլէտիյի» միւթալէա օ«լունտուգտա, շու նիյազրն հու«սուլ բէզիր օլմասընա տայիր զու«հուր իտէն էֆքէարը ահիղանէմ օլուպ, պունլարրն չէնտ բուզ զարֆընտա թարաֆը տօսթանէնիզ իրսալ իտէճէք օլտուղում վարագամտա պէյան վէ իշար իտէրիմ։

Ադոնէրէնիզտէն վէր

Սթամպօլ 1/13 Նիսան 1879

—

Բաթրիքներսէս Սրբազան հայր հազրէթլերինին, Բուսիա իմբէրաթօրունա վուգու պուլան սուի գառատան սալիմէն գուրթուլմասընտան սօլայը իմբէրաթօրը միշարէլէյհէ մախսուսէն պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իթմիշ օլտուղարընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եաղմըշ իտիք։

Իմբէրաթօր Ալէքսանտր հազրէթլերի թարաֆընտան տախի ճէվապէն սէֆիր բրէնս Լօպանօֆա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունարագ, պու պապտէ մէմուունիյէթինի բաթրիգ էֆ. հազրէթլերինէ թէպլիղ իթմէսի էմր օլունմուշ օլմաղլա, սէֆիրի միշարիլէյհ ատիտէի մէքթուպը բաթրիգ հազրէթլերինէ եաղմըշ տըր։

Ազիզ բէտէր,

Հաշմէթլու իմբէրաթօր հազրէթլերինին հայաթը հրֆզ օլունտուղունատան տօլայը էրմէնի միլլէթինին արզ իթտիյի թէպրիքատթըյլա, զաթը Ռիւթպէթմէապլերինին պէեան իլէտիրլերի թէմէննիյաթը սամիմիյէյի իմբէրաթօրու միշարիլէյհ հազրէթլերինէ թէպլիղ իթմէեէ միւսարաաթ իթտիմ։

Միշարլէյհ իմբէրաթօր հազրէթլերի իչպու նիւմայիշտէն բէք մէհմուն օլարագ, պու պապտէ զաթը Ռիւթպէթմէապլերինէ պէյանը թէչէքքիւր իտիրմէսինի պանա իհալէ պույուրմուշ օլտուղունատան իչպու վազիֆէյի մուհավէլէյի իլգիա իթմէյէ միւսարէաթ իտէրէք պու ֆրաաթատան իսթիֆատէ իտէրէք քէնտիմի ադիզ տուալարընընդա թէվտի իտէր վէ հիւրմէթը ֆահգամընն թէմենաթընը արզ էյլերիմ։

Զաթը Ռիւթպէթմէապլերինին էն հագիր վէ էն միւթիւ պէնտէսի

ԼՕՊԱՆՕՖ

4/16 ապրիլ 1879

ՊԷՐՊ

Հասուն էֆէնտի հազրէթլերինին Բաթրիգլիք պէրաթը արզա կիտիպ հէնուզ արզտան չըգմամըշ օլտուղունու մուգատտէմ եաղմըշ իտիք։ Պու տէֆա մէվսուգէն ալընըղմըշ իտապերէ կէօրէ, պէրաթը մէզքիւր արզտան չըգարագ, տիւն ագշամ սաաթ օն պուչուգ բատտէլերինտէ մէմուրը մախսուս մարիֆէթիյլէ Պապը Ալի Թարաֆընտան Պէյ օղլունա կաթուղիկոսարանտա Հասուն էֆ. հազրէթլերինէ իրսալ օլունուպ թէպլիմ պույրուլմուշ օլմաղլա սուրէթի եէտիմիզէ վասըլ օլտուգտա կպէթամըզա ատրճ օլունաճագը։

—

ԹԷՊՐԷ ԴՈՐԾԱԴԻՐ

Ս. Զատիկ եօրթուսու միւնասիպէթի իլէ միլլէթ Մէպուսան մէճլիսի աղալարը էֆէնտիլէր իյֆայը թէպրիգ իչիւն Բաթրիք Ռիւթպէթլու Ներսէս սրբազան հազրէթլերի նէզտինէ կիտիքերինտէ, Եուսուֆեան Տիգրան էֆէնտի, Մէճլիս թարաֆընտան աթիտէքի նութգու գըրաաթ իյլէմիշ տիր։

«Ռիւթպէթլու էֆէնտիմ հազրէթլերի.

«Գըլեամէ՛թի ՀԷՐԻՖԷ՛Ի Մէսիհիյէ եօրթուսու միւնասիպէթիյլէ Հէյէթը Մէպուսանը Միսիկէ էն սէվկիւլիւ վէ ուղուրու միլլէթտէ քէնտույի ֆէտտա իյլէմիշ օլան Բաթրիկլիկէ իճրայի մէրասիմի թէպրիք ու թէհնիյէթէ պիլ իֆթիխար միւսարէաթ իյլէր։

«Պուրսան վէ Թէհվէսէրէք մէմուրատ՝լէթ, գուարէթի նասուիթիյէսի Սէմոհիլերինի մաղբուլ իսլամիտիէր։ Զաթը ֆապրլանէլերի մէլլուֆ պուլունատուգլարը ուլումվը մէվերինի պէհագըն թաղտիր իթթիֆ օլարագ մէնֆասաթը միլիյէի մուհիպ օլմայան հէր թասավվուրը բէտտա իլէ, միլլէթին տէֆի մաղբրաթը ուղուրունա գապիի իմքան օլան տէրէճէտէ գահրէման կիպի պէպի վիճուտ վէ զարրէթ իպուլուրտունուզ։

«Էկէրչի ամանը միլլէթ մաթլուպ վէճհիյէ հիւսնիւ նէթիճէյէ վասըլ օլմասը իսկ, Բաթրիգլիք մէմուրտնատ պէրտէվամ պուլունմալարը յալա պէրտպէր պիտիրիլ պույուրաճագ օլտուգլարը մէսաֆիր ֆէյտաքարանէլերի սայէսինտէ քէսպի քէմալ իատէճէյինի հէյէթը Մէպուսանը Միլլիյէ գավիյէէն իսմտա իտէր։

«Պու վէճհիլէ չէվքէթլու էֆէնտիմիպին նիյէտթը խայրիյէթայաթը միւիքանէլերի մուզայիրինտէ օլարագ էլան մէվճուտ վէ թէդատտիմի միլլիի ըյտա իտէր օլան մէվնիին գարիպէն տէֆ ու ըյֆ օլունմաղը, վէ արթըգ մէչտամի աթիեէի թէպրիզ ու թէհնիյէթի պէնտէկեանէ միպի սէատէթի հալ իզրէ իճրայ մուվաֆֆագ օլաճաղընդէ էմէլի էղէպինտէ պուլունտուղումուզ աճիզանէ արզ ու իֆտատ իտէրիզ։»

—

Զատիկ թէպրիքի մինասիպէթի իլէ միլլէթիմիզ Անթիհատունիսթ գըսմը նամընա օլարագ Բաթրիգ Ներսէս Սրբազան հազրէթլերի նէզտինէ կիտէն հէյէթը մէպուսա թարաֆընտան գրաաթ օլունան նութգուն սուրէթի տիր,

«Սրբազան Տէր.

«Այսօրուան տօնիս առթիւ Կաթողիկեայ Հայոց պատգամաւորութիւնը եկած է ասա Ս. Հոգի շնորհաւորութեամբ երջանկութիւն բարեմաղթել։

«Գիտէք արդէն թէ երբ մեր հակառակորդներն մեզ դէմ պատերազմ յուզեցին, փափաքէին եւ յուսացին միանգամայն զմեզ անտրուն եւ որբ կացուցանել, բայց չտեսան եւ չիմացան առնք թէ նոյն իսկ իրենք իրենց գիտաւորութեանն հակառակ մըզէին զմեզ աճապարանօք մեր ճշմարիտ Հօրը գիրկը, ուր համբիւր չատոց ի վեր անձկացած նպատակնիս էր։ Հետեւաբար Կաթողիկեայ Հայոց այս զգացմանց թարգման ներկայացած ժամանակիս, հրաւիրեմք միանգամայն ջերմ սրտիւ Ս. Հօրդ գուրբ օրհնութիւնը Հայ ազգիս այս մասին վրայ ալ, որուն մեծապէս պէտքը զգալի եղած է, մանաւանդ ներկայ պարագայիս մէջ»։

Արարատեան Ընկերութիւն

Մէզքիւր հէյէթը մէպուսէտէն սոնրա Արարատեան ընկերութիւն թարաֆընտան աթիիւզիքը զէվաթ Ներսէս Սրբազան հազրէթլերի նէզտինէ գապուլ օլունուպ, զիյրտե տերճ օլունան նութգ գրաաթ օլունմուշ տուր.

Դաբրիել էֆ. Նորատունկեան.— Ատենապետ Ընդհ. ժող.

Զերազ Գասպար էֆ.—Ատենադպիր

Անդամք Գործադիր Ժողովոյ

Պոյաճեան Յովհաննէս էֆ.
Մադպուլեան Համբարձում էֆ.
Թորգոմեան Պողոս էֆ.
Էսայեան Թովմաս էֆ.
Շահինեան Յովհաննէս էֆ.
Շաշեան Պետրոս էֆ.
Վասիլեան էֆ.

Նուիրեալ տուրէնք

«Ամենապատիւ Ս. Հայր,

«Արարատեան ընկերութիւնը երջանիկ է որ այսօր իւր ակնածու մեծարանքն առ Ձերդ Բարձր Սրբազնութիւն մատուցանելու պատիւը կունենայ։»

«Արարատեան ընկերութիւնը, Սրբազան տէր, համարձակելով թարգման հանդիսանալ Վասպուրականի և Տաւրոսի Հայ ժողովրդոյ դէտ երախտապարտ զգացմանցն առ Հայրագորով Հայրդ, Ձերոյ Շնորհիւ Վասպուրական և Տաւրոս՝ ինչպէս համայն Հայաստան, տառապանաց օրերու վախճան տեսնելու հաստատ հաւատքն ունին, կը խնդրէ որ հաճիք ընդունել իւր ամենախորին շնորհակալութիւններն և ջերմ բարեմաղթութիւններն, որով կը ցանկայ Հայ ազգի բաղդին զեկավար տեսնել հայրենանուէր Սրբազան Տէրդ։»

Դպրոցասիրաց-Արեւելեան Ընկերութիւն

Մեզքիւր հէյէթը մէպուսէ տախի, Ներսէս սրբազան հայր հազրէթլերի նէզտինէ գապուլ օլունտուգտա, աթիտէքի նութգու իրատ իյլէմիշ տիր։

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր.

Այս ընդհանուր խնդակցութեան մէջ, Դպրոցասիրաց-Արեւելեան Ընկերութիւնն ալ մեր բերնով կը շնորհաւորէ Ձեր Սրբազնութեան սուրբ Զատիկի տօնը։ Այս առիթը, յարմարագոյն սեպելով, կուզենք նաեւ կատարել աւելի քաղցր պարտք մը, այն է յայտնել Ընկերութիւնս ամէն անդամոց առ Ձեր Սրբազնութիւնն զգացած խորին յարգանքն ու շնորհակալութիւնը, որ ջանքերնին աւելի արդիւնաւորելու համար, ազգին խնամոց և ձեռնտուութեան յանձնարարեց իրենց այս Ընկերութիւնը։ Դպրոցասիրաց-Արեւելեանն ազգին խնամատուն ղեկավարին հայրենասիրական ընթացքին համաձայն գտնուելով, ջանացած է և կը ջանայ ոչ միայն Հայաստանի մէջ սփռել լոյս և կրթութիւն, այլ բարեհամբաւ Հայազգեաց Ընկերութեան հետքերուն վրայ ընթանալով, միութեան և սիրոյ կապ մ՚ըլլալ Ազգին ամէն զաւակաց միջեւ, և այսպէսով, ինչ բաժանումի որ ծագը պղտեցութիւնք Հայ ազգայնոց մէջ ներմուծեր են, ջնջելով, և ամենուն սրտին մէջ մի եւ նոյն ազգային ոգին ներշնչել։

Մեզքիւր նուիրգլարա Ներսէս սրբազան հայր հազրէթլերի թարաֆընտան վերիլէն կիւզել վէ տրգգաթա շայեան ճէվապլարընն նէշրի պիզզարուր եարընքի նիւսխէմիզէ թալիգ օլունմուշ տուր։

Եէվէմ մախսուս

Ապրիլ 15 տէ Արարատեան ընկերութիւնուն թէյէսիս օլունտուղու եէվմի մախսուսը օլմագ միւնասիպէթի իլէ եէվմի մէզքիւր բուտ քէնտի ատարը միլլէթբէրվերատէսի իլէ ումմամ միլլէթին թէչվիզ վէ հիւսնիւ թէվչճճիւհիւնէ նայիլ օլան մէզքիւր Արարատեան ընկերութիւն պիր զիյնէթը մախսուսէ իճրա իտէճէք տիր։

Էրմէնի վէ Բուսֆ մուհապէնէ

Լոսէրէն վէրտիկի մալիւմաթա կէօրէ, բասգալեանքն պիրինճի կիւնիւ Գուրու չէշմէտէ էրմէնի վէ Բուսֆ քիլիսէլերի արասընտա պիր մուհապէթ նիւմայիշի իճրա օլունարագ, իքի միլլէթին բաբաղլարը, պէրապէրլերինտէ խայլի իզահամ օլտուղու հալտէ, եէ տիկերինին քիլիսէսինէ կիտէրէք Աւետարան վէ սայիր տուալար օգուտմուշ վէ Շարգտա պու իքի միլլէթ արասընտա պիր ուխուվվէթ վէ մուհապէթէ վիճուտ վերիլմէսինէ հէման պիրինճի նիւմունէյի կէօսթէրմիշ օլտուգլարընա մէմնունիյէթի ապիմէզի կազէթամըզ վասըթասըյլա ալէնէն իզհար իտէրիզ։

—

Սուրբ Յակոբայ Անկեանց 'ի Բանկալթի 30 մարտի 1879

Մեծապատիւ Խմբագիր էֆէնտի

Թէրճէմանը էֆէնտիս լրագրոյ.

Աղքատասէր տիկնայց ընկերութիւնը, ուր ամսական հանգանակութեամբ ժողոված գումարէն անցած տարիներ ալ զանազան բարեբարութիւններ ըլլած է Սուրբ Յակոբայ Անկեանոցին, այս տարի ալ Զատկական տօնախմբութեան առթիւ Անկեանոցիս մէջ պատսպարեալ կարօտ արանց և կանանց գործածութեան համար (452) չորս հարիւր յիսուն և երկու կտոր շապիկ, վարտիկ, ջրջղանոց, սաւան, դենջակ, և ուրիշ պատրաստուած զգեստեղէններ շնորհեց։

Սոյն բարեբարութիւնը Տեսչութիւնս Ձեր լրագրոյն միջոցաւ հրատարակելով կփութայ հրապարակաւ յայտնել իւր շնորհակալութիւնը Ազնուաշուք խորհրդականաց և անդամոց վերոյիշեալ Աղքատասէր տիկնայց ընկերութեան։

Տեսուչ Անկեանոցի
Տօքթէր Մ. Օրմանեան

Ատենադպիր
Յ. Հանքէեան

ԻԼԱՆԱԹ

ՍԱԹԼԸԴ ՕԹ

Շէհիրատ վէ եախօտ քէօյտէ թէպլիմ օլունմագ իւզրէ վէ բէք միւթէտիլ պիր ֆիյաթլա, տէնք պաղլը զայէթ էյի օթ սաթըլմագտա օլմաղլա թալիպ օլանլարըն Դալաթատա Մէհմէտ Ալի բաշա խանընտա 16 նումէրօյա միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։

Ալինէ՝ն պայէր էլանը

Շու արալըգ պիր թագըմ էնանքը պի ինսանքին նասրն հավանի գարուրիսի ֆիյաթընը հատտը իթիսալտէն չըգարըպ զայէթ զատտարանէ էրզագ սաթմագտա վէ հէր քէսի պիր սուրէթտէ իպրար իթմէքտէ օլտուգլարը մէշհուտ օլմասըյլա պու հարաքէթը զատտարանէնին պիր տէրէճէէ գատար էօնիւ ալընմագ միւթալասըյլա, պատէմա պէօյիք մէյատանլար իլէ սայիր պաղը մէվզիի լաղլմէտէ վիթէհարիզ բաղարլար իհտասընա դարար վերիլմիշ օլմաղլա, Ալինընը տասիրէ տախիլինտէ վագը աթի իւզ զիքր մահալլէրտէ կէլէճէք հաֆթասան իթիպարէն էթվէ պաղը վէ սէպպէ վէ մէյվէ վէ պունլարա միւմասիլ մէէքիւրթա մախսուս օլմագ, վէ ֆիյաթը միւթէտիլէ իլէ սաթըլմագ իւզրէ հէր կիւն ալաֆրանկա սաաթ ալթըսան էօյլէյէ գատար սալիֆ իւլ պէհան միւթէհարիզ բաղարլար քիւչատ օլունաճաղը ճիւրիէնին մալիւմ օլմագ իւզրէ իլան օլունուր։

Թագսիմաղ.— Թարլա-Պաշը իլէ Շէրպէթխանէ սոդաղընտա.— Տայիրէ գօնաղընդն ալթ թարաֆընտա վագը Խսկէնտէր ճատտէսինտէ.— Եէնի-Շէհիրլի.— Գասըմբաշատա.— Թօքխանէ մէյատանընտա.— Ֆընտըգլը մէյատանընտա ճամիի չէրիֆին իքի թարաֆընտա։

Էպիւլֆէթթահ Սուլթան Մէհէմմէտ խան հազրէթլերի վագըֆընտան ճամիի չէրիֆլերի ճիվարընտաքեայէն Ցէվկի խանը, եէվմի թէպլիմինտէն իթիպարէն չէհրիսի մէթալիք ադճէ օլարագ իւչեր եիւզ օնար ղրուշտան պիր սէնէլիի 3720 ղրշ. քիրա իլէ թալիպի էօհտէսինտէ թէգարրուր իթմիշ օլտուղունատ, զիյատէէ թալիպ պուլունանլար նիհայէթ նիսանէն սօգուղունճու բաղար իրթէսի կիւնիւնէ գատար էվգաֆը հիւմայուն վարիտաթ իտարէսինէ միւրաճաաթ իթմէլերի վէ միւտատէթը մէզքիւրէ խիթամընտա իհալէի գաթիյէսի իճրա զըլընաճաղը իլան օլունուր։

4 Նիսան 95 3—1